

Бекітемін

ААТК директоры

Қ.Мусаханов

«08» 09 2020 ж.

**Қарағанды облысы Ақтоғай ауданы
«Ақтоғай аграрлық – техникалық колледж»
Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл стандарты**

Ақтоғай селосы

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл стандарты

“Ақтоғай аграрлық-техникалық колледжі” КММ директорының 2020 жылғы

«08» 09 № 34 бұйрығымен бекітілген

“Ақтоғай аграрлық-техникалық колледжі” КММ мекемесінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл стандарты

I. Жалпы ереже

1. Осы сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы №410-V ҚРЗ Заңының 10- бабына, Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігімен бекітілген сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарын әзірлеу бойынша әдістемелік ұсыныстарға сәйкес әзірленген және ұсыныс сипаты бар.

2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты “Ақтоғай аграрлық-техникалық колледжі” КММ мекемесі үшін сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бағытталған ұсынымдарды орнатуға бағытталған.

3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартының міндеттері:

- 1) “Ақтоғай аграрлық-техникалық колледжі” КММ мекемесінде жұмыс істейтін адамдарда тұрақты сыбайлас жемқорлыққа қарсы мінез-құлқын қалыптастыру;
- 2) сыбайлас жемқорлыққа қарсы көріністерді және олардың теріс салдарын уақтылы анықтау.

4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартының қағидалары:

- 1) заңдылық;
- 2) транспаренттілік;
- 3) іскерлік әдептілік;
- 4) жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен мүдделерін қорғау және сыбайлас жемқорлықтың көріністерінен сақтау;
- 5) мүдделер қақтығысына жол бермеу.

5. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты Ақтоғай аграрлық-техникалық колледжі” КММ жұмыс істейтін адамдардың орнатылған ережелер мен сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеуге бағытталған іс-әрекеттері мен шешімдерін белгілейді.

6. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар негізінде лауазымдық міндеттерді орындау бойынша тікелей іс-әрекеттер сыбайлас жемқорлық көріністерін болдырмау көзқарасы:

- 1) сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар саласында жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыру;
- 2) өз құзыреті шеңберінде басқарушылық және өзге шешімдерді даярлау және қабылдау;

3) тіршілік әрекеті саласы тиісті спецификасына байланысты өзге қоғамдық маңызды қатынастар кезінде қалануы тиіс.

II. Қоғамдық қатынастардың жеке саласына жұмыс істейтін адамдарға орындау үшін мінез-құлық (іс-әрекет) ережелері

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттары мен қозғалатын салада жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыру кезінде:

- 1) Конституцияны және Қазақстан Республикасының өзге заңдарын, Президенттің, Қазақстан Республикасы Үкіметінің актілерін, өзге де нормативтік құқықты актілерді басшылыққа алу;
- 2) Қазақстан халқының бірлігін және елдегі ұлтаралық келісімді нығайтуға ықпал ету, мемлекеттік және басқа тілдерге, Қазақстан халқының салт-дәстүрлеріне құрметпен қарау;
- 3) шыншыл, әділ, кішіпейіл болу, жеке тұлғалармен, заңды тұлғаларды өкілдері мен әріптестері қарым-қатынаста жалпы орнатылған моральдық-этикалық нормаларды сақтау, сыпайылық пен нақтылық таныту;
- 4) жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен мүдделеріне қатысты шешімдердің ашықтығын қамтамасыз ету;
- 5) өз іс-әрекеттері мен мінез-құлықы қоғам тарапынан сын айтуға себепші болмау, сын айтқаны үшін қудалауға жол бермеу, қызметті жақсарту және кемшіліктерді жою үшін конструктивтік сынды пайдалану;
- 6) жеке сипаттағы мәселелерді шешу кезінде қызметтік жағдайды ықпал ету үшін пайдаланбау;
- 7) болмысқа сай келмейтін мәліметтерді таратпау;
- 8) тәртіптік, әкімшілік немесе қылмыстық жауапкершілік қарастыратын іс-әрекеттерге және өзге де құқықбұзушылықтарға жол бермеу;
- 9) еңбек заңнамасын сақтауды, еңбек тәртібі мен талаптарын сақтауды қамтамасыз ету.

2. Мемлекеттік қызметтерді көрсету кезінде:

- 1) мемлекеттік қызметтерді көрсету сапасын арттыру жөнінде тұрақты түрде іс-шаралар қолдану;
- 2) қызмет алушыларға түсінікті түрде мемлекеттік қызмет көрсету туралы тәртіп туралы толық және нақты ақпаратты ұсыну;
- 3) мемлекеттік қызметті көрсету барысында қарастырылмаған құжаттарды талап етуге, сонымен қатар бюрократияға жол бермеу;
- 4) сыбайлас жемқорлықтық құқық бұзушылықты жасауға мәжбүрлеуде басшылықты хабардар ету;

5) мемлекеттік қызмет көрсету үрдісін жетілдіруді, тиімділігі мен пайдалылығын қамтамасыз ету.

3. Тауарларды, жұмыстар мен қызметтерді мемлекеттік және өзге де сатып алуды іске асыру кезінде ұсынылады:

- 1) сатып алуға арналған қаражатты оңтайлы және тиімді жұмсау;
- 2) Заңмен қарастырылған жағдайдан өзге, әлеуетті өнім берушілерге сатып алуды өткізу үрдісіне қатысудың тең мүмкіндіктерін ұсыну;
- 3) сатып алудың ашықтығы мен айқындығын қамтамасыз ету;
- 4) сыбайлыс жемқорлық көріністеріне жол бермеу;
- 5) атқарушы құжаттары бойынша атқарылмаған міндеттері бар және борышкерлердің бірыңғай тізіміне енгізілген әлеуетті өнім беруші немесе онымен тартылатын субмердігер ретінде қатысуға жол бермеу.

4. Өз құзыреті шеңберінде басқарушылық және өзге шешімдерді даярлау және қабылдау кезінде:

- 1) мүдделер қақтығысы, қызметтік міндеттерді орындау кезінде жеке мүддешілік туындау, сыбайлас жемқорлықтық іс-әрекетке және сыйлық алуға мәжбүрлеу туралы тікелей басшылыққа хабардар ету ;
- 2) жеке сипаттағы мәселелерді шешу кезінде қызметтік жағдайды ықпал ету үшін пайдаланбау;
- 3) әріптестерге, басшылыққа және өзге де лауазымды тұлғаға ресми адамдардың лауазымдық өкілеттіктерін пайдалана отырып, мүліктік пайда, игіліктер не артықшылық таралу үшін аталған адамдарға сыйлықтарды тарту етпеу және қызметтік емес қызметтер көрсетпеу;
- 4) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-әрекетке, сыбайлас жемқорлықтық құқық бұзушылықтарды ашуда белсенділік таныту;
- 5) анықталған сыбайлас жемқорлық фактілері, сондай-ақ материалдарды тездетіп қарау үшін пайда алуға мәжбүрлеу туралы басшылыққа дер кезінде хабарлау;
- 6) орындау үшін берілген бұйрық заңдылығындағы күмәндану туралы жазбаша түрде басшылыққа жеткізу;
- 7) тікелей басшылық мүдделер қақтығысына өзі тартылған болса, жоғарыда тұрған басшылыққа жүгіну;
- 8) пайда табумен байланысты кәсіпкерлік немесе өзге қызметті іске асыру үшін ықпал етуден бас тарту.

5. Қызметкерлерді іріктеу және орналастыру бойынша кадрлық жұмысты ұйымдастыру кезінде:

- 1) тағайындау материалдарды қарау мерзімдерін сақтау;
- 2) жұмысқа қабылдау кезінде лауазымды тұлғаларға негізгі міндеттерін, тыйым салуларды және шектеулерді түсіндіру;
- 3) кадралды іріктеу кезінде Қазақстан Республикасының заңнамасы талаптарын сақтау;
- 4) жұмысқа орналасуға үміткерлерден еңбек шартын жасасуға қатысты емес құжаттарды талап етпеу;
- 5) қызметкерлерге қатысты қызметтік тергеулерді нақты және жан-жақты өткізу.

6.Тіршілік әрекеті саласы спецификасына байланысты туындайтын өзге қарым-қатынастар кезінде:

- 1) қарамақтағы лауазымды тұлғалардың қызметтік өкілеттіктерінің міндеттері мен көлемін нақты анықтау;
- 2) қарамақтағы лауазымды тұлғалар арасында еңбек жүктемесін әділсіз бөлуге жол бермеу;
- 3) қызметтің нәтижелерін бағалау, сондай-ақ мадақтау және шара қолдану кезінде әділеттік пен шындықты көрсету;
- 4) қарамақтағы қызметкерлерге қатысты негізсіз айыптау, дәрекілік фактілерді, адами абыройын таптау, әдепсіздік, жөнсіз қылыққа жол бермеу;
- 5) орындауға келмейтін немесе лауазымдық міндеттердің шегінен тыс шығатын, сондай-ақ заңнамаға қайшы келетін бұйрық бермеу;
- 6) қызметтен тыс сипаттағы мәселелерді шешу кезінде қарамақтағы адамдардың қызметіне ықпал ету үшін қызметтік лауазымды пайдаланбау;
- 7) қарамақтағы қызметкерлерді сыбайлас жемқорлықтық құқық бұзушылықтарды жасауға мәжбүрлемеу;
- 8) өз қызметтік міндеттерін орындау кезінде әріптестердің мүдделер қақтығысын реттеу жөнінде нақты іс-шараларды уақтылы қолдану;
- 9) мүліктің сақтаулын қамтамасыз ету, қызметтік мақсатта меншікті, оның ішінде автокөлік құралын рационалды және тиімді пайдалану.

III.Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс (сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет, корпоративтік әдеп)

3.1. Колледждің, оқытушының, қызметкердің және білім алушының құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыру кезіндегі тыйым салулар, шектеулер және рұқсат етулер:

- 1) оқытушы, қызметкер парасаттылық пен интеллигенттіліктің, мораль мен имандылықтың үлгісі, сыбайлас жемқорлықтың, тәртіпсіздік пен жауапсыздықтың кез келген көріністерінің түбегейлі қарсыласы болуға тиіс;

- 2) оқытушы, қызметкер өз қызметінің басты бағыттарының бірі ретінде білім алушылармен тәрбие жұмысын, олардың білімі мен мәдениетіне қамқорлық жасауды, өз Отанының нағыз патриоттарын тәрбиелеуді айқындауы тиіс;
- 3) оқытушы, қызметкер сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне қарсы іс-қимыл жасауға және оның алдын алу бойынша шаралар қабылдауға міндетті;
- 4) оқытушы, қызметкер өзінің кәсіптік міндеттерін орындауда жеке үлгісімен білім алушыға сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеуді көрсетеді, қазақстандық қоғам мен мемлекеттің жалпыға бірдей танылған адамгершілік қағидаттары мен нормаларына негізделген моральдық құндылықтар, міндеттемелер мен адал мінез-құлық талаптары жүйесін насихаттайды;
- 5) оқытушы, қызметкер кәсіби қызметінде және өзінің әріптестері мен білім алушыларын бағалауда адал және әділ болуға, лауазымдық міндеттерін атқару кезінде олардың ықпалынан тәуелсіз болуға, басқалар тарапынан қызметтік әдеп нормаларын бұзу фактілерінің жолын кесуге, өз тарапынан осындай ереже бұзушылықтарға жол бермеуге тиіс;
- 6) оқытушы, қызметкер өзінің қызметтік өкілеттігін жүзеге асыру кезінде өз міндеттерін орындауға байланысты ешқандай материалдық игіліктерді, қызметтерді және өзге де артықшылықтарды қабылдамауға міндетті;
- 7) оқытушы, қызметкер мүдделер қақтығысына жол бермеуге, олар туындаған жағдайда заңнамаға сәйкес оларды жою бойынша шаралар қабылдауға міндетті;
- 8) оқытушы, қызметкер өзіне немесе үшінші тұлғаларға пайда табу мақсатында білім беру және басқа да қызметтерді жүзеге асыру кезінде өзінің қызметтік жағдайын пайдаланбауға міндетті;
- 9) оқытушы, қызметкер университеттің іскерлік беделін бағалай білуге, колледждің құқықтары мен заңды мүдделеріне қайшы келетін немесе нұқсан келтіретін қызметке қатысудан аулақ болуға, оның абыройы мен беделін түсіретін кез келген әрекеттің жолын кесуге міндетті;
- 10) оқытушы, қызметкер колледж қызметкерлерінің дербес деректері туралы мәліметтерді негізсіз беруге жол бермеуге міндетті;
- 11) оқытушы, қызметкер ҚР Конституциясының, ҚР Еңбек кодексінің, ҚР «Білім туралы», «Ғылым туралы», «Мемлекеттік мүлік туралы» Заңдарының, ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы және өзге де заңнамасының талаптарын мүлтіксіз сақтауға міндетті;
- 12) оқытушы, қызметкер Қазақстан Республикасының заңдарында тәртіптік, әкімшілік немесе қылмыстық жауаптылық көзделген теріс қылықтар мен өзге де құқық бұзушылықтар жасауға жол бермеуге міндетті;

13) оқытушы, қызметкер мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтар алу немесе табу мақсатында, ресми таратылуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты пайдаланбауға міндетті;

14) оқытушы, қызметкер өзінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде іскерлік әдепті және ресми мінез-құлық қағидаларын сақтауға, Жарғының, Стандарттың, Ішкі тәртіп қағидаларының, Әдеп қағидаларының, ПОҚ пен қызметкерлердің Академиялық адалдық кодексінің және Колледждің басқа да ішкі нормативтік құжаттарының ережелерін мүлтіксіз орындауға міндетті.

3.2. Колледж білім алушыларының міндеттері:

1) ҚР лайықты азаматы, таңдаған мамандығының кәсіби маманы болуға ұмтылу, жеке тұлғаның ең жақсы қасиеттерін дамыту;

2) оқытушыны адам және жеке тұлға ретінде құрметтеуге, бұл ретте оқытушының өз міндеттерін адал орындауына кедергі келтіретін қандай да бір жеке, мүліктік, қаржылық және өзге де мүдделердің ықпалына байланысты кез келген әрекеттерді болдырмауға міндетті;

3) оқу процесінде әділетсіздікке, ұқыпсыздыққа және немқұрайдылыққа жол берілмейді деп есептей отырып, оқуға және білімді бақылаудың барлық нысандарына адал ниетпен қарауға;

4) әдептілік, мәдениет және мораль үлгісі болуға, сыбайлас жемқорлық көріністеріне төзбеуге және, ең алдымен, өзінің сыбайлас жемқорлық мінез-құлқына жол бермеуге міндетті;

5) жалпы танылған этика, мораль, адамгершілік нормаларын сақтауға, студенттердің, магистранттар мен докторанттардың Ар-намыс кодексінің, Жарғының, Колледждің ішкі тәртіп қағидаларының және Колледждің басқа да ішкі нормативтік құжаттарының ережелерін мүлтіксіз орындауға міндетті;

6) Қазақстан Республикасының заңдарында тәртіптік, әкімшілік немесе қылмыстық жауаптылық көзделген теріс қылықтар мен өзге де құқық бұзушылықтар жасауға жол бермеуге.

IV. Жатақханалардағы орындарды бөлу

4.1. Колледждің тұрғын үй қоры университеттің ресми сайтында жарияланады.

4.2. Жатақханаларға орналастыру келесі тәртіпте электронды онлайн форматта жүргізіледі:

1) білім алушы онлайн-өтінішті университет сайтындағы «Студентке жылдам сілтемелер» атты арнайы сілтеме бойынша береді (әлеуметтік санатты растайтын барлық құжаттарды тіркейді);

2) бағдарлама әртүрлі критерийлер бойынша (курс, берілген күні, әлеуметтік санаттың болуы) өтініштерді сүзеді;

- 3) берілген өтініштерде қате деректер, толтыру кезінде қателер болса өтініш түзетуге жіберіледі. Қателер жойылғаннан кейін өтініш бекітіледі және орындарды бөлу жөніндегі комиссияның қарауына жіберіледі;
- 4) комиссия базада бөлінген орынды нақты жатақхананың, бөлме нөмірінің деректерін көрсете отырып белгілейді. Содан кейін автоматты түрде студенттің жеке электронды поштасына және жатақхана әкімшісінің деректер базасына жіберілетін жолдама қалыптастырылады (студенттің ЖСН бойынша генерация);
- 5) орналасу аяқталғаннан кейін әрбір студенттің электрондық жеке ісі қалыптас-тырылады , онда жатақханаларда тұру қағидаларының барлық бұзушылықтары тіркеледі. Олардың нәтижелері бойынша білім алушы көшірілуі мүмкін және келесі оқу жылында білім алушы қоныстануға рұқсат берілмейді.

4.3. Студенттерге жатақханалардан орын беру «Мемлекеттік білім беру ұйымдары-ның жатақханаларындағы орындарды бөлу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 22 қаңтардағы № 66 бұйрығына сәйкес жүргізіледі.

4.4. Жатақханалардағы орындарды бөлу алқалы түрде жүргізіледі.